

Luominen

”Alussa Jumala loi taivaan ja maan.” (1. Moos. 1:1.)

Avaintekstit:

Ps. 100:1-3;
1. Moos. 1-2;
2. Moos. 20:8-11;
2. Moos. 40:33;
Matt. 25:14-30;
Matt. 19:7-9.

Ensimmäinen Mooseksen kirja ja samalla koko Raamattu alkaa Jumalan luomistyön kuvauksella. Tämä on hyvin tärkeä seikka, sillä se tarkoittaa, että luominen on alku ihmiskunnan historialle ja Raamatun historialle. Tämä merkitsee myös sitä, että Ensimmäisen Mooseksen kirjan luomiskertomus on samalla lailla todenperäinen kuin muutkin ihmiskunnan historian ja Raamatun historian tapahtumat.

Ensimmäisen Mooseksen kirjan kahdessa ensimmäisessä luvussa esitetyt kaksi kuvausta luomisesta sisältävät opetuksia Jumalasta ja ihmisistä. Tutkiesamme Raamattua tällä viikolla ymmärrämme paremmin seitsemännen päivän sapatin syvällisen merkityksen. Pohdimme Jumalan tekoa luoda ihmiset omaksi kuvakseen, ja vieläpä maan tomusta. Tarkastelemme kiinnostuneina hyvän- ja pahantiedon puun tarkoitusta ja sen yhteyttä elämänpuuhun.

Kaikkein tärkein opetus Raamatun alkukertomuksissa on opetus armosta. Olemassaolomme on pelkästään armoa. Jumala loi taivaan ja maan, kun ihmisiä ei vielä ollut. Aivan kuten meidän luomisemme oli lahjaa Jumalalta, samoin on lunastuksemme. Miten syvällistä onkaan se, että nämä molemmat käsitteet, luominen ja lunastus, löytyvät seitsemännen päivän sapatikäskystä.

Tämä tutkistelu on sapatiksi 2.4.2022

LUOMA- KUNNAN JUMALA

Lue Ps. 100:1-3. Mikä on ihmisen vastaus Jumalalle, ja miksi?

1. Moos. 1. luvussa luomiskertomuksen ensimmäinen ilmoitus on "Jumala": "Alussa Jumala — —." (1. Moos. 1:1.) Ensimmäisellä rivillä (1. Moos. 1:1) sana "Jumala" on sijoitettu jakeen keskelle, ja perinteisessä heprealaisessa liturgisessa laulussa tuo sana "Jumala" saa voimakkaimman painon, jotta Jumalan tärkeys tulee korostetuksi. Luomiskertomuksen teksti alkaa siis korostamalla Jumalaa, luomistyön tekijää.

Ensimmäinen Mooseksen kirja alkaa kahdella erilaisella Jumalan esittelyllä. Ensimmäinen luomiskertomus (1. Moos. 1:1-2:4) esittelee Jumalan, joka on äärettömän kaukana ihmisistä: tuonpuoleisen Jumalan, jonka nimi Elohim kertoo kaiken yläpuolella olemisesta ja vallasta. Sanan monikkomuoto tuo esiin Jumalan majesteettisuutta ja ylimaallista suuruutta.

Toinen luomiskertomus (1. Moos. 2:4-25) esittää Jumalan henkilökohtaisena ja läsnä olevana Jumalana, jonka nimi JHWH (Jahve) ilmaisee läheistä suhdetta. Luomiskertomus kokonaisuudessaan on siis epäsuora vetoamus palvoa Jumalaa; olla ensin tietoinen Jumalan äärettömästä mahdista ja vallasta, ja samalla tunnustaa riippuvuutemme hänestä, koska hän on luonut meidät (Ps. 100:3). Monissa psalmeissa yhdistetään Jumalan palvontaa luomiseen (Ps. 95:1-6; Ps. 139:13, 14; vrt. Ilm. 14:7).

Tämä kaksitahoinen kuva Jumalasta majesteettisena ja voimallisena mutta samalla läheisenä ja rakastavana Jumalana, joka on suhteessa meihin, sisältää tärkeän näkökulman siitä, kuinka meidän tulisi lähestyä Jumalaa palvoessamme häntä. Jumalan pelko ja syvä kunnioitus häntä kohtaan kulkevat käsi kädessä sen ilon ja varmuuden kanssa, joka meillä on Jumalan läheisyydestä, anteeksiannosta ja rakkaudesta (ks. Ps. 2:11). Jopa järjestys, jossa nämä Jumalan kaksi eri puolta tuodaan esiin, on merkityksellinen: kokemus Jumalan läheisyydestä ja läsnäolosta seuraa kokemusta hänen etäisyydestään. Vasta kun olemme tajunneet, että Jumala on suuri, voimme arvostaa hänen armoaan ja vavisten iloita hänen ihmeellisestä ja rakastavasta läsnäolostaan elämässämme.

Ajattele Jumalan suunnatonta voimaa: hän ylläpitää koko maailmankaikkeutta. Kuitenkin hän voi olla lähellä jokaista meistä. Miksi tämä on hämmästyttävää?

LUOMINEN

Lue 1. Moos. 1:4, 10, 12, 18, 21, 25, 31 ja 1. Moos. 2:1-3. Mikä merkitys on ensimmäisessä luomiskertomuksessa toistuvalla, kertosäettä muistuttavalla ilmauksella "niin oli hyvä"? Mikä on luomistyön yhteenvedossa epäsuorasti esiin nouseva opetus (1. Moos. 2:1-3)?

Luomisen joka askeleella Jumala arvioi omaa työtään heprean kielen sanalla *tōv*, 'hyvä'. Tällä adjektiivilla tarkoitetaan, että luomistyö oli menestyksestä ja Jumalan näkökulmasta kaikki toimi kuten pitikin. Valo valaisi (1. Moos. 1:4). Kasvit tuottivat hedelmää (1. Moos. 1:12) jne.

Sana *tōv* viittasi kuitenkin muuhunkin kuin pelkkään tehokkaaseen toimivuuteen. Sitä käytetään Raamatussa myös ilmaisemaan kauniiden asioiden esteettistä arvostamista (1. Moos. 24:16), samoin vastakohtana sellaiselle pahalle (1. Moos. 2:9), joka liitetään kuolemaan (1. Moos. 2:17).

Ilmaus "niin oli hyvä" tarkoittaa, että luomakunta toimi hienosti, että se oli kaunis ja täydellinen ja ettei siellä ollut minkäänlaista pahaa. Maailma ei ollut vielä sellainen kuin nyt, kun synty ja kuolema tekevät työtään. Ajatus vahvistetaan toisen luomiskertomuksen johdantotekstissä (ks. 1. Moos. 2:5).

Luomisen kuvaus on jyrkässä ristiriidassa evoluutioteorioiden kanssa, joissa julistetaan, että maailma muovautui itsestään asteittain etenevässä prosessissa, jossa sattumanvaraiset tapahtumat seurasivat toisiaan tuottaen aina alemmista olomuodoista ylempiä olumuotoja.

Raamatun kirjoittaja ilmoittaa vastakkaisesti, että Jumala loi maailman tarkoituksellisesti ja äkisti (1. Moos. 1:1). Siihen ei liittynyt mitään sattumanvaraista tai suunnittelema-tonta. Maailma ei syntynyt itsestään, vaan Jumalan tahdon ja sanan seurauksena (1. Moos. 1:3). Verbi *bārā*, 'luoda', jota 1. Moos. 1. luvussa käytetään, esiintyy vain sellaisissa yhteyksissä, joissa Jumala on verbin subjektina. Verbi ilmaisee myös äkillisyyttä: Jumala puhui ja tapahtui niin.

Kaikki oli tehty valmiiksi (1. Moos. 1:31) ja Luojan mukaan kaikki oli "sangen hyvää" (1. Moos. 1:31, VKR). 1. Moos. 1:1 kerrotaan itse tapahtumasta ja 1. Moos. 2:1 kerrotaan, että tapahtuma oli viety päätökseen. Kaikki sapattia myöten saatiin valmiiksi seitsemässä päivässä.

SAPATTI

Lue 1. Moos. 2:2, 3 ja 2. Moos. 20:8-11. Miksi seitsemännen päivän sapatti liittyy luomiseen? Miten yhteys vaikuttaa siihen, kuinka vietämme sapattia?

Jumala asetti sapatin, koska hän oli saanut luomistyönsä ”päätökseen”. Seitsemännen päivän sapatti on ilmaus uskomme siihen, että näin todella tapahtui ja että Jumalasta kaikki oli ”sangen hyvää”. Viettämällä sapattia me yhdessä Jumalan kanssa tunnustamme hänen luomistyönsä arvon ja kauneuden.

Voimme levätä työstämme kuten Jumala lepäsi omaan. Sapatin viettäminen tarkoittaa, että sanomme ”kyllä” Jumalan erittäin hyvälle luomistyölle, johon oma kehommekin kuuluu. Vastoin muinaisia (ja nykyisiäkin) uskomuksia mikään Raamatussa, sen paremmin Vanhassa kuin Uudessa testamentissakaan, ei esitä kehoa pahana. Sellainen on pakallinen käsitys, ei raamatullinen. Päinvastoin sapatinviettäjä ovat kiitollisia Jumalan luomistyöstä, johon heidän oma lihansakin kuuluu, ja siksi he voivat iloita luomakunnasta ja pitää siitä huolta.

Sapatti, joka oli tavallaan ihmiskunnan historian ensimmäinen ”loppu”, on samalla toivon merkki kärsivälle ihmis-kunnalle ja tuskissaan huokailevalle maailmalle. On mielenkiintoista, että ilmaisua ”saada työnsä päätökseen” käytetään myös pyhäkköteltan valmistumisen (2. Moos. 40:33) ja Salomon temppelin valmistumisen yhteydessä (1. Kun. 7:40). Nämä molemmat olivat paikkoja, joissa opetettiin evankeliumia ja pelastussanomaa.

Syntiinlankeemuksen jälkeen aina viikon lopussa tuleva sapatti viittaa pelastuksen ihmeeseen, joka on mahdollista saada vain uudelleen luomisen ihmeen kautta (Jes. 65:17; Ilm. 21:1). Sapatti on inhimillisen viikkomme lopussa oleva merkki siitä, että tämän maailman kärsimyksillä ja koettele-muksilla on myös loppunsa.

Siksi Jeesus katsoi sapatin sopivimmaksi päiväksi parantaa sairaat (Luuk. 13:13-16). Vaikka tuon ajan johtajat olivat jumitutuneet toisenlaisiin perinteisiin, parantamalla sapattina Jeesus käänsi aikansa ihmisten ajatukset (ja myös meidän ajatuksemme) aikaan, jolloin kaikki kipui, kärsimys ja kuolema lakkaa. Tämä on pelastusprosessin lopullinen päätös. Niinpä jokainen sapatti saa ajatuksemme kääntymään lunastuksen toivoon.

IHMIS- KUNNAN LUOMINEN

Ihmisten luominen oli Jumalan viimeinen luomisteko, ainakin niistä, joita Ensimmäisessä Mooseksen kirjassa kerrotaan. Ihmiset ovat koko maailman luomisen huipentuma – tarkoitus, jota varten muu maailma luotiin.

Lue 1. Moos. 1:26-29 ja 1. Moos. 2:7. Mikä yhteys näillä kahdella eri ihmisen luomista kuvaavalla versiolla on?

Vaikka Jumala teki villieläimet, karjaeläimet ja erilaiset pikkueläimet lajiensa mukaan (1. Moos. 1:25), vain ihmiset hän loi omaksi kuvakseen (1. Moos. 1:27). Usein sen ajatellaan rajoittuvan ihmisten hengellisiin ominaisuuksiin ja tarkoittavan ihmiselle annettua hallintavaltaan liittyvää tehtävää edustaa Jumalaa tai ihmisen jumalasuhteeseen ja ihmissuhteisiin liittyvää hengellistä toimintaa.

Tulkinnat ovat oikeita, mutta niistä jää puuttumaan luomistyön tärkeä fyysinen todellisuus. Nämä molemmat ulottuvuudet sisältyvät sanoihin ”kuvaksemme” ja ”kaltaiseksemme” (1. Moos. 1:26). Heprean kielen sana *šelem*, ’kuva’, viittaa fyysisen ruumiin aineelliseen muotoon, kun taas sana *d^omūt*, ’kaltaisuus’, viittaa niihin ihmisen henkisiin ominaisuuksiin, jotka ovat Jumalan ominaisuuksiin verrattavissa.

Raamatun teksti vakuuttaa, että ihmiset (niin miehet kuin naisetkin) on luotu Jumalan kuviksi sekä fyysisesti että hengellisesti. Ellen G. White sanoo selkeästi: ”Lähtiessään Luojansa kädestä Aadam oli ruumiilliselta, henkiseltä ja hengelliseltä olemukseltaan Tekijänsä kaltainen.” (EK 14.)

Tämä kokonaisvaltainen ymmärrys Jumalan kuvasta, johon kuuluu myös fyysinen ruumis, saa vahvistuksen toisessa luomiskertomuksessa, jossa sanotaan, että ”ihmisestä tuli elävä olento” (1. Moos. 2:7) tai kirjaimellisesti ”elävä sielu” (*nefeš*) Jumalan tehtyä kaksi asiaa: Jumala muovasi ja puhalsi. Sanalla ”henkäys” viitataan usein hengelliseen ulottuvuuteen, mutta se on myös läheisesti sidoksissa biologiseen kykyyn hengittää eli siihen osaan ihmistä, joka muovattiin maan tomusta. Kyse on elämän henkäyksestä; hengestä (hengellinen) ja elämästä (fyysinen).

Myöhemmin Jumala teki kolmannen toimenpiteen luoden naisen miehen ruumiista (1. Moos. 2:21, 22). Näin Jumala korosti naisen samankaltaisuutta miehen kanssa.

IHMIS- KUNNAN VELVOL- LISUUS

Heti luotuaan ensimmäisen ihmisen Jumala tarjosi tälle kolme lahjaa: Eedenin puutarhan (1. Moos. 2:8), ruokaa (1. Moos. 2:16) ja naisen (1. Moos. 2:22).

Lue 1. Moos. 2:15-17. Mikä on ihmisen velvollisuus luomakuntaa ja Jumalaa kohtaan? Miten nämä kaksi velvoitetta liittyvät toisiinsa?

Ihmisen ensimmäinen velvollisuus koskee ympäristöä, johon Jumala hänet asetti: sitä pitää viljellä ja varjella (1. Moos. 1:15). Verbi `avad, 'viljellä', viittaa työhön. Ei riitä, että ottaa lahjan vastaan, vaan meidän tehtävämme on työstää sitä ja tehdä se hedelmälliseksi – tätä opetusta Jeesus toistaa vertauksessaan talenteista (Matt. 25:14-30). Verbi šamar, 'varjella', tarkoittaa vastuuta säilyttää sitä, minkä olemme saaneet.

Toinen velvollisuus koski ihmisen ruokaa. Meidän tulee muistaa, että Jumala antoi ruoan ihmisille (1. Moos. 1:29). Jumala sanoi Adamille myös, että saat "vapaasti syödä" (1. Moos. 2:16). Ihmiset eivät luoneet puita eivätkä puissa notkuvaa ruokaa. Ruoka oli lahja, armon lahja.

Mutta tähänkin liittyi käsky: heidän tuli ottaa iloiten vastaan Jumalan avokätinen lahja, joka piti sisällään puutarhan kaikki puut yhtä rajoitetta lukuun ottamatta. He eivät saisi syödä yhdestä tietystä puusta. Iloitseminen ilman minkäänlaisia rajoja johtaa kuolemaan. Tämä periaate on ollut olemassa jo heti Eedenin puutarhasta lähtien. Sama periaate on monella tavoin voimassa tänäänkin.

Miehen kolmas velvollisuus koski naista, Jumalan kolmatta lahjaa: "mies jättää isänsä ja äitinsä ja liittyy vaimoonsa" (1. Moos. 2:24). Tämä erikoislaatuinen lausunto on vahva ilmaus, joka korostaa ihmisen aviollista vastuuta ja "yhtenä lihana" olemisen tarkoitusta (vrt. Matt. 19:7-9).

Syy sille, miksi juuri miestä (eikä naista) kehoitetaan jättämään vanhempansa, voi liittyä Raamatun yleiseen käytäntöön käyttää maskuliinimuotoa ihmisestä ylipäänsä; tällöin käsky koskettaisi myös naisia. Oli asia niin tai näin, avioliittonside, vaikka onkin lahja Jumalalta, tuo lahjan vastaanottaneelle ihmiselle heti vastuun, joka hänen, oli hän mies tai nainen, tulee uskollisesti täyttää.

Ajattele kaikkea sitä, mitä Jumala on sinulle antanut. Millaisia velvollisuuksia saamiisi lahjoihin liittyy?

KERTAUS

Lisäaineistoa: Lue Ellen G. White, *Elämä ja kasvatus*, s. 122–124; *Lunastuksen historia*, s. 13, 14.

”Koska luonnon kirjassa ja jumalallisen ilmoituksen kirjassa on saman mestariajattelijan leima, ne eivät voi olla ristiriidassa keskenään. Erilaisin menetelmin ja erilaisin kielin ne todistavat samoista suurista totuuksista. Tiede paljastaa lakkaamatta uusia ihmeitä, mutta se ei tuo tutkimuspiiristään esille mitään sellaista, joka oikein ymmärrettynä olisi ristiriidassa jumalallisen ilmoituksen kanssa. Luonnon kirja ja Jumalan kirjoitettu sana valaisevat toisiaan. Ne tutustuttavat meitä Jumalaan opettamalla meille jotakin niistä laeista, joiden välityksellä hän toimii.

Luonnossa havaituista tosiasioista vedetyt erheelliset johtopäätökset ovat kuitenkin johtaneet kuviteltuun ristiriitaan tieteen ja ilmoituksen välillä. Yritettäessä palauttaa sopusointu on omaksuttu raamatuntulkintoja, jotka heikentävät ja tuhoavat Jumalan sanan voiman. Geologian on arveltu olevan ristiriidassa Mooseksen kirjoittaman luomiskertomuksen kirjaimellisen tulkinnan kanssa. On esitetty väitteitä, joiden mukaan on tarvittu miljoonia vuosia maan kehittymiseen kaaoksesta. Jotta saataisiin Raamattu sopusointuun tämän tieteen oletetun paljastuksen kanssa, on otaksuttu luomispäivien olleen pitkiä, rajoittamattomia aikakausia, jotka ovat käsittäneet tuhansia tai jopa miljoonia vuosia.

Sellainen johtopäätös on täysin aiheeton. Raamatun kertomus on sopusoinnussa itsensä ja luonnon opetuksen kanssa.” (EK 122.)

Keskustelunaiheita:

1. Miksi uskomme kärsisi siitä, jos uskoisimme, että nämä kaiken alusta kertovat kertomukset olisivat legendoja tai myyttejä, joiden päätarkoitus olisi opastaa meitä hengellisissä asioissa mutta ilman historiallista todenperäisyyttä? Mitkä seikat raamatuntekstissä viittaavat siihen, että tekstin kirjoittaja tiesi tapahtumien olevan aidosti historiallisia aivan kuten muutkin Ensimmäisen Mooseksen kirjan kertomukset ovat? Mikä on Jeesuksen todistus näiden kertomusten historiallisesta paikkansapitävyydestä?

2. Mitä luomiskertomus opettaa meille maapallosta huolehtimisen tärkeydestä? Miten voimme olla planeettamme hyviä hoitajia ilman että lankeamme kiusaukseen palvoa luotua itseään Luojan palvomisen sijaan? (Ks. Room. 1:25.)